

РЕПУБЛИКА СРПСКА
МИНИСТАРСТВО ЗА ПРОСТОРНО УРЕЂЕЊЕ
ГРАЂЕВИНАРСТВО И ЕКОЛОГИЈУ

БАЊА ЛУКА

Трг Републике Српске 1

Број: 15.04-96-126/11

Датум: 11.07.2011. године

Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске, рјешавајући по захтјеву „EFT - ХЕ УЛОГ“ д.о.о., Калиновик, кога заступа директор Прокић Светомир, за издавање еколошке дозволе за постројење ХЕ «УЛОГ», на ријеци Неретви, општина Калиновик, процјењене снаге 35 MW, а на основу члана 81. Закона о заштити животне средине - Пречишћен текст ("Службени гласник Републике Српске" број 28/07, 41/08 и 29/10), члана 2. Уредбе о постројењима која могу бити изграђена и пуштена у рад само уколико имају еколошку дозволу (Службени гласник Републике Српске, број 7/06 и 21/10) и члана 190. Закона о општем управном поступку ("Службени гласник Републике Српске" број 13/02), доносим

РЈЕШЕЊЕ

1. Даје се „EFT - ХЕ УЛОГ“ д.о.о., Калиновик, ЕКОЛОШКА ДОЗВОЛА за постројење ХЕ «УЛОГ», на ријеци Неретви, општина Калиновик, процјењене снаге 35 MW;
2. Погони и постројења за које се издаје еколошка дозвола су:
  - 2.1. Брана (лучна бетонска, грађевинске висине 53 m, у чијем тијелу су уgraђени темељни испуст димензионисан на протицај од $30 \text{ m}^3/\text{s}$ и испуст гаретованог еколошког протицаја на $0,52 \text{ m}^3/\text{s}$) и акумулација Недавић (укупне запремине $6,44 \times 10^6 \text{ m}^3$), са котом успора 641,00 mm
  - 2.2. Деривација дужине 2.758 m са основним објектима: улазна грађевина са затварачницом доводног тунела, доводни тунел, водостан и цјевовод под притиском
  - 2.3. Машинарска зграда ХЕ Улог, са два производна агрегата, на растојању 150 m узводно од ентитетске границе
3. „EFT - ХЕ УЛОГ“ д.о.о., Калиновик дужно је да током рада и престанка рада примјени мјере за заштиту земљишта, ваздуха, воде, биљног и животињског свијета:
  - 3.1. „EFT - ХЕ УЛОГ“ д.о.о., Калиновик је дужно да током рада и престанка рада постројења испуни основне обавезе заштите животне средине у складу са чланом 78. Закона о заштити животне средине.
  - 3.2. „EFT - ХЕ УЛОГ“ д.о.о., Калиновик је дужно да током рада и престанка рада постројења, а у складу са достављеном документацијом за издавање еколошке дозволе, примјени мјере ублажавања негативних утицаја на животну средину и мониторинг емисија, а посебно:
    - 3.2.1. Мјере за заштиту ваздуха

За вријеме изградње:

- Очистити точкове теретних и других возила, који одвозе/довоze грађевински материјал, прије изласка на саобраћајнице, у складу са Законом о основима безбједности саобраћаја на путевима у БиХ, Сл. гласник БиХ број 06/06.
- Брзину и рад транспортних средстава прилагодити условима пута.
- Вршити редован технички преглед и осигурати максималну исправност и функционалност машина и возила, која ће се користити приликом изградње објекта.
- Користити уређаје, возила и постројења која су, према европским стандардима, класификована у категорију с минималним утицајем на квалитет ваздуха.
- Обавезно користити нискосумпорна горива, као енергенте, код којих је садржај сумпора испод 1%.
- Вршити квашење и орошавање материјала и примјенити све мјере неопходне да дисперзија лебдећих честица у ваздуху буде што мања током извођења грађевинских радова (ископ, утовар и истовар материјала).
- Редовно одржавати и квасити приступне и друге градилишне путеве, као и манипулативне плато, а локалне саобраћајнице планирати на начин да се не поремети локални и транзитни саобраћај у односу на ситуацију прије почетка изградње.
- При изградњи приступних путева, водити рачуна о најмањем нарушавању изгледа околине.
- При грађењу предметног постројења система, није планирано минирање, а уколико се, укаже потреба за тим, примјенити посебне мјере заштите утврђене у прописима за извођење послова минирања.

У току експлоатације:

- У току експлоатације предметног енергетског постројења нису потребне мјере заштите ваздуха, јер је технолошки процес производње електричне енергије такав, да нема утицаја на ваздух.

3.2.2. За заштиту од буке

За вријеме изградње:

- Грађевинске радове који производе велику буку, изводити у одређеним временским интервалима и према одговарајућим прописима и стандардима, у складу са Правилником о дозвољеним границама интензитета звука и шума („Службени лист СР БиХ“ број 46/89),
- Забрањено је кориштење грађевинских машина у ноћном периоду а рад на изградњи постројења ограничити на радне сате и дане у седмици.
- Радници на градилишту морају користити заштитну опрему против буке.
- У случају да поједине машине прекорачују дозвољене вриједности нивоа буке, извршити замјену са технички исправном механизацијом.
- Обезбиједити мјере техничке заштите и средства заштите на раду ради заштита од штетног дејства буке, а измјерене вриједности нивоа буке на погонским и радним машинама, на сличним градилиштима, налазе се у границама 80 – 85dB, што јасно указује на потребу одговарајуће заштите.

У току експлоатације:

- Редовно пратити исправност и одржавати техничке стандарде инсталисане опреме и уређаја, у циљу спречавања емисије прекомјерне буке из објекта хидроелектране.

- машинску халу, као највећи извор буке, звучно изоловати ради спречавања ширења буке.
- Нису потребне додатне мјере заштите становништва од буке у периоду експлоатације, а у току ремонта радници морају користити средства заштите на раду за заштиту од буке.

3.2.3. Мјере за спречавање или смањење емисија у водотокове и земљишта

У току изградње:

- Придржавати се мјера за уређење простора у току извођења радова на изградњи постројења, кроз услове наведене у Урбанистичко – техничкој документацији и локацијским условима.
- Заштитити површине осjetљиве на ерозију средствима стабилизације која спречавају ерозију и наношење еродираног материјала у водоток, прије свега на обале ријеке на којима ће се изводити највећи обим грађевинских радова.
- Вршити пошумљавања обалног подручја са антиерозионим садним материјалом и предузимати активности у циљу заштите постојеће вегетације на обалама будуће акумулације, односно на котама максималних успора.
- У случају појаве ерозивних процеса, предузети хитне мјере стабилизације тла.
- Користити технички исправну механизацију и превозна средства на градилиштима за транспорт опреме и материјала.
- Забрањено је прати машине и возила у зони радова, а правилном организацијом радова на градилишту и надзором над извођењем радова минимизирати могућност инцидентног загађења воде због немарности особља.
- Забрањено је истресање ископног материјала на обалу ријеке, водоток и у кањон.
- Прилазне саобраћајнице и манипулативне површине изградити на начин да се осигура одвод површинских вода прилагођен предвиђеној фреквенцији и терету транспортних возила који ће се кретати на наведеној локацији.
- Сакупљати фекалне отпадне воде у насељу за раднике у септичку јamu и исту редовно одржавати и чистити у сарадњи са комуналном службом или на градилишту користити преносне еколошке санитарне нужнике које треба у сарадњи са комуналном службом редовно одржавати и празнити.
- Смјештај свих возила и механизације која користе течно гориво, мора бити на уређеном водонепропусном платоу уз строгу контролу евентуалног загађења, односно процуривања.
- Није дозвољено сервисирање машина и возила на предметној локацији, нити испуштање уља и нафте и других опасних материјала у земљиште или водоток, а уколико се деси инцидент ове врсте, ове површине санирати скидањем слоја земље, замјеном новим слојем и озелењавањем.
- Течна горива чувати у затвореним посудама, смјештеним на сигурном мјесту по могућности у бетонском базену. У случају процуривања горива, потребно је одмах приступити ремедијацији загађене површине.
- Квалитетнију земљу из ископа користити за рекултивацију околног земљишта и насипа, тако да се сав материјал од ископа, који неће бити употребљен у току грађевинских активности, депонује на за то предвиђеним локацијама и заштити од ерозије.

У току експлоатације:

- Сакупљати и пречишћавати оборинске воде са манипулативних површина бране и постројења машинске зграде, изградњом сепаратора масти и уља на ова два мјеста.
- Одржавати сливнике за прикупљање воде са манипулативних површина и сепараторе масти и уља.
- Изградити сепаратор суспендованих честица (таложник) за сакупљање и пречишћавање оборинских вода са манипулативних површина бране и постројења машинске зграде.
- Одржавати сливнике за прикупљање воде са манипулативних површина и сепараторе суспендованих честица.
- Редовно прегледати обале акумулације и приступати санацији на мјестима где се уочи појава клизишта,
- Безусловно поштовати водопривредни и биолошки минимум, у циљу заштите цијelog екосистема, поготово у сушном периоду, те проводити мјере управљања водним ресурсом, сагласно Водопривредној дозволи, у току експлоатације овог хидроенергетског објекта.
- Испод трансформаторског постројења машинске зграде, као и испод турбине, изградити непропусне танкване, уљне базене, запремине довољне да могу примити евентуално исцурјело турбинско или изолационо уље из система машинске зграде.
- Редовно сакупљати и складиштити на привремену локацију плутајући нанос у акумулацији, до преузимања од стране надлежне комуналне службе.
- Преливне објекте на преградама диспозиционо поставити, тако да могу да евакуишу велику воду вјероватноће 0,1%.
- Обезбиједити еколошки гарантовани протицај у ријечном току низводно од бране Недавић. Величина гарантованог еколошких прихватљивог протицаја је $0,52 \text{ m}^3/\text{s}$ што одговара просјечној мјесечној малој води обезбеђености 95% (одређена у Књиги 2, Свеска 2 – Хидрологија овог пројекта). Величина еколошких гарантованих протицаја је одређена сходно задатим водопривредним смјерницама за израду проектне документације.
- Изградити ефикасан дренажни систем ради обезбеђења управљања нивоима подземних вода у приобаљу, дуж планираног система.
- Манипулативни плато у кругу хидроелектране потребно је асфалтирати, тако да се спријечи процуривање нафте и њених деривата у земљиште и евентуално цурење из моторних возила која се крећу у кругу хидроелектране.

3.2.4. Мјере за заштиту флоре, фауне и екосистема

За вријеме изградње:

- Уредити околни простор пошумљавањем и очувањем постојећих ниских шума јер је земљиште је подложно ерозији, због екстремних нагиба, нарочито ако се има у виду потреба заштите водотока од наноса.
- Уколико се деси хаварија-истицање горива, уља или других опасних материја у земљиште, оночишћене површине санирати скидањем загајеног слоја, замјеном новим слојем и озелењавањем.
- Водозахват изградити тако, без угрожавања гарантованог еколошког прихватљивог протока воде, ради обављања нормалне функције водених организама уз нормалну репродукцију и одржавање биолошке разноврсности водотока низводно од бране, а самим тим и постојећег екосистема.
- Уредити обале ријеке Неретве ради уклапања објекта у окружење.

У току експлоатације:

- Након извршених радова обавезно спровести мјере рекултивације и хортикултурног уређења терена.
- Одржавати гарантовани еколошки прихватљив проток воде од $0,52 \text{ m}^3/\text{s}$.
- Проводити мониторинг квалитета вода ријеке Неретве због опстанка водених организама, према дефинисаном мониторингу.

3.2.5. Мјере за заштиту ихтиофауне

За вријеме изградње:

- У циљу заштите ихтио фауне поштовати све мјере прописане у мјерама за заштиту вода.
- Опточним тунелом омогућити миграцију риба, у току изградње.
- Пориљавање ријеке Неретве у току изградње вршити искључиво са млађим аутохтоним врста, поточне пастрмке.
- Забрањено бацање отпада, као и упуштање отпадних вода у ријеку Неретву.

У току експлоатације :

- У сврху заштите екосистема подручја ХЕ Улог, у сегменту очувања популација риба (ихтиофауне), обезбедити њихово присуство у новоформираним језерским условима, као и раније, у условима акватичног ријечног екосистема Неретве. То се посебно односи на аутохтону популацију поточне пастрмке, која је и у квалитативном и квантитативном смислу доминантна врста насеља риба ријечног тока Неретве, на подручју Улога, а то је уједно и салмонидна врста рибе, која има спортско-риболовни значај, али и значај са аспекта сагледавања вода бољег квалитета.
- Проводити интензивно пориљавање, а питање пориљавања регулисати израдом и примјеном научно-стручних Програма пориљавања, урађеним у складу са новоформираним абиотским и биотским карактеристикама хидро-акумулације.
- Пориљавања треба вршити два пута годишње, у пролетно-љетном и јесенском периоду.

3.2.6. Мјере за праћење и утврђивање климатских промјена

- У циљу очувања природних ресурса у горњем сливу Неретве, заштите од атмосферских и хидролошких непогода и климатских екстрема, а нарочито суши, олујних непогода, поплава, бујица, као и благовремене адаптације на измене климатске услове, успоставити мониторинг метеоролошких параметара успостављањем аутоматизоване метеоролошке и хидролошке мреже станица.
- Сви подаци треба да буду укључени у хидрометеоролошки информациони систем Републичког хидрометеоролошког завода.

3.2.7. Мјере за спречавање наноса

- Спровести мјере заштите од ерозије на сливу узводно од прегrade ХЕ Улог, ради заштите акумулације од засипања ријечним (вученим и лебдећим) наносом.
- Мјере за спречавање продукције и проноса наноса завршити до почетка рада електране, односно до пуњења акумулације.
- У току реализације пројекта ХЕ Улог, извести све радове наведене Идејним пројектом.
- Реализовати грађевинске и биолошке радове:

Грађевински радови:

- Извести: габионске прегrade мале корисне висине, рустикалне прегrade и консолидационе појасеве, а ове објекте лоцирати у самим коритима.

Биолошки радови:

- Извести садњу у јаме, садњу на плетерима и садњу четинара, ради побољшања стања постојећих шума.
- Извршити радове на заштити од ерозије, продукције и проноса ријечног наноса.

3.2.8. Мјере за спречавање прекограницног утицаја

У поступку процјене утицаја на животну средину и у коначној Студији утицаја на животну средину ХЕ Улог, закључено је да прекограницног утицаја неће бити, уз поштовање сљедећих мјера:

- Режим рада ХЕ Улог мора бити проточни.
- Перманентно испуштати количину воде у граници еколошки прихватљивог протицаја, минимално $0,52 \text{ m}^3/\text{s}$.
- Успоставити перманентно хидролошко осматрање на три профиле:
  - Узводно од акумулације, водомјерни профил „мост“ у Улогу, где би се пратио доток воде у акумулацију.
  - Низводно, непосредно иза преградног мјеста, где би се пратила количина воде која се испушта из акумулације, еколошки прихватљив проток, у периоду „малих вода“ може се десити да доток воде у акумулацију буде мањи од еколошки прихватљивог протока, тако да ће у том периоду постојање акумулације имати позитиван ефекат на очување екосистема низводно од ХЕ Улог.
  - Низводно од машинске кућице, од турбине где се вода поново упушта у ријеку Неретву.
- Извести антиерозионе мјере у узводном дијелу слива у односу на ХЕ Улог, ради смањења процеса ерозије и продукције ријечног наноса, са циљем смањења наноса који ће се акумулирати у акумулацији, тако да акумулација обезбиједи довољно простора за седиментацију, током цијelog вијека експлоатације објекта ХЕ Улог.

3.2.9. За заштиту peјzажa

За вријеме изградње и експлоатације:

- Радове изводити искључиво у просторном обухвату утврђеном у пројекту,
- Ограничити крчење и скидање вегетације само на површинама где је то неопходно,
- По завршетку радова имплементирати пројекат вањског уређења терена, на предметном дијелу слива ријеке Неретве,
- Послије завршетка изградње свих објеката потпуно уредити простор, а шљунак и пијесак из ископа корита, који није искориштен за потребе грађења објеката, уклонити.
- Након одношења привремено одложеног ископног материјала, површине уредити према пројекту рекултивације, а читав простор око главних преградних објеката система треба након завршетка изградње хортикултурно уредити. Пројекат рекултивације и вањског уређења простора доставити Републичком заводу за заштиту културно-историјског и природног наслеђа на увид.

- Обале акумулације одржавати уредним.

3.2.10. За културно наслеђе и археолошка налазишта

- Уколико се у току извођења радова нађе на археолошки локалитет, а за који се претпоставља да има статус културног добра, одмах обавјестити Републички завод за заштиту културно-историјског и природног наслеђа и предузети све мјере како се културно добро не би оштетило до доласка овлашћеног лица,
- Уколико се у току извођења радова нађе на природно добро које је геолошко-палеонтолошког или минеролошко-петрографског порекла, а за које се претпоставља да има статус споменика природе, одмах обавјестити Републички завод за заштиту културно историјског и природног наслеђа и предузети све мјере како се природно добро не би оштетило до доласка овлашћеног лица.

3.2.11. Мјере за спречавање и смањење чврстог отпада

- Уредити мјеста за привремено одлагање отпада (водонепропусна површина заштићена од атмосферског утицаја) и одлагање вршити у контејнере веће запремине до преузимања сакупљеног отпада од стране овлашћених и надлежних институција.
- Редовно одржавати и чистити уљне јаме испод турбина, таложник и сепаратор а садржај из истих збрињавати са овлашћеном институцијом.
- Комунални отпад током експлоатације објекта одлагати у затворене контејнере и закључити уговор са надлежном комуналном службом за његово збрињавање,
- Плутајући нанос на акумулацији сакупљати и складиштити га на привремено одлагалиште, до преузимања од стране овлашћених надлежних институција,
- Искориштене нафтне деривате (уља и мазива) сакупљати и складиштити у металну бурад, заштићену од атмосферског утицаја и приступа неовлашћених лица, до збрињавања са овлашћеном институцијом,
- Отпад прикупљати и класификовати према Каталогу отпада и збрињавати га са овлашћеним институцијама,
- Одговорно лице је дужно поступати са отпадом у складу са достављеним Планом управљања отпадом, припремљеним у складу са чл. 26. и 27. Закона о управљању отпадом („Сл. гласник РС“, број 53/02);
- Сви уговори за збрињавање отпада раздвојеног по каталогу, са овлашћеним институцијама, морају бити закључени у складу са Правилником о условима за пренос обавеза управљања отпадом са произвођача и продавача на одговорно лице система за прикупљање отпада („Сл. гласник РС“, број 118/05);

3.2.12. Мјере које се предузимају у случају несрећа већих размјера

- Унапријед утврдити процедуру заштите у случају хаварије возила која превозе опасне материје и нафтне деривате, пошто у близини система пролази регионални пут R-433 Невесиње-Калиновик, те разрадити методе за противхаваријско дјеловање, засноване на брзом физичком изоловању мјеста хаварије, привременим баријерама и одстрањивању загађујућег ефлента.
- За санирање и локализацију загађења, које би наступило у случају пробоја трафоа и истицања трансформаторског уља, осигурати одговарајуће диспозиционе елементе на тим објектима, који се састоје од сабирних канала испод трафоа и базена за сакупљање уља, како исто не би могло да доспије у ријеку.
- Свим активностима на обарању коте у језеру и промјенама режима течења у односу на уобичајене дневне режиме, мора да претходи благовремено обавјештавање јавности,

како би се људи на вријеме могли да уклоне из низводних зона које ће бити подвргнуте режиму неустаљеног течења, током процедуре отварања преливних поља (темељних испуста).

- У случају земљотреса, који може изазвати оштећења објеката у окружењу, обавити одмах након тога визуелни преглед преградних објеката и механичке опреме на њима, а истовремено извршити и ванредна очитавања свих оскулационих инструмената у циљу провјере понашања објеката, а по потреби и ванредно геодетско снимање, уколико постоји индикација да је дошло до непланираних помјерања конструкције прегrade.

3.2.13. Мјере за заштиту здравља људи

За вријеме изградње:

- У случају потребе изградити одговарајућу инфраструктуру (напајање струјом, као и путну инфраструктуру која се потапа акумулацијом, укључујући мост преко ријеке Неретве), како би се обезбиједила неометана комуникација локалног становништва између насеља и њихових имања.

У току експлоатације:

- Мјере заштите здравља становништва у току експлоатације нису потребне, али треба сарађивати и помагати становништву и рекреативцима да се адаптирају новом просторном садржају и искористе могућности за развој привредних и рекреациских активности.
- Обавеза Инвеститора је и да изврши обавјештавање уколико се појави било који негативан утицај на здравље људи и животну средину у току извођења пројекта изградње и експлоатације енергетског објекта ХЕ Улог у складу са законским одредбама Закона о заштити животне средине и надежностима Министарства здравља и социјалне заштите Републике Српске.
- Када се ради о заштити здравља становништва, потребно је слиједити Здравствену политику и стратегије за здравље у Републици Српској до 2010. године и препоруке Стратегије 5. за праћење и редукцију ризичних фактора животне и радне средине и јачање инфраструктуре и функције установа за Здравствену заштиту у поступку израде просторних и других планова, односно основа и друге инвестиционо-техничке документације (Службени гласник РС, број 56/02) који су у вези са Националним акционим планом за здравље и животну средину (НЕХАП) за Републику Српску, усвојен од стране Владе Републике Српске (Службени гласник РС, број 1/02).

3.3. Инвеститор је дужан да се придржава и осталих мјера заштите наведених у Доказима уз захтјев за издавање еколошке дозволе.

4. Приликом изградње постројења не смију се прекорачити граничне вриједности за загађујуће материје и то:

Граничне вриједности квалитета ваздуха -ГВ у циљу заштите здравља људи су:

Загађујућа материја	Период узорковања	Просјечна годишња вриједност ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Висока вриједност ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)
SO_2	1 сат	90	500 (напомена 1)
SO_2	24 сата	90	240 (напомена 2)
NO_2	1 сат	60	300 (напомена 3)

NO ₂	24 сата	60	140 (напомена 2)
ЛЧ 10	24 сата	50	100 (напомена 2)
УЛЧ	24 сата	150	350 (напомена 2)
дим	24 сата	30	60 (напомена 2)
CO	8 сати		10.000
O ₃	8 сати		150 (напомена 4)

Напомена 1: не смије бити прекорачена више од 24 пута у календарској години

Напомена 2: не смије бити прекорачена више од 7 пута у календарској години

Напомена 3: не смије бити прекорачена више од 18 пута у календарској години

Напомена 4: не смије бити прекорачена више од 21 пут у календарској години

Границне вриједности квалитета ваздуха – ГВ састојака лебдећих честица износе:

Састојак	Период узорковања	Просјечна годишња вриједност ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Висока вриједност ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)
Олово - Pb	24 сата	2	-
Кадмијум- Cd	24 сата	0,04	-
Манган - Mn	24 сата	2	-
Сулфати – SO ₄	24 сата	50	100
Натриј-флуорид	24 сата	100	200

Дозвољени нивои вањске буке према Правилнику о дозвољеним границама интензитета звука и шума (Сл. лист СРБиХ, бр. 46/89):

Подручје (зона)	Намјена подручја	Највише дозвољени нивои вањске буке dB (A)		
		Еквивалентни нивои L _{eq}	Дан	Ноћ
I	Болничко, љечилишно	45	40	
II	Туристичко, рекреацијско, опоравилишно	50	40	
III	Чисто стамбено, васпитно-образовне и здравствене институције, јавне зелене и рекреационе површине	55	45	
IV	Трговачко, пословно, стамбено и стамбено уз саобраћајне коридоре, складишта без тешког транспорта	60	50	
V	Пословно, управно, трговачко, занатско, сервисно	65	60	
VI	Индустријско, складишно, сервисно и саобраћајно подручје без станова	70	70	

Дјеловање буке изван локације постројења не смије да прелази дозвољену границу за шесту зону, обзиром да се у овом случају ради о овој намјени подручја.

Границне вриједности за квалитет воде, у складу са Правилником о условима испуштања отпадних вода у површинске воде (Сл. гласник РС, 44/01):

кретања кроз воду - nekton).					
------------------------------	--	--	--	--	--

Мониторинг отпада					
Предмет мониторинга	Параметар који се осматра	Мјесто вршења мониторинга	Начин вршења мониторинга	Вријеме вршења мониторинга	Разлог због чега ће се вршити мониторинг одређеног параметра
Параметри везани за збрињавање отпада	Успоставити евиденцију о производњи, врстама отпада, прикупљању и коначном збрињавању отпада	План управљања отпадом	Услуга акредитоване организације	Повремен, једном квартално	Збрињавање отпада

Мониторинг у току експлоатације

Оскултација					
Предмет мониторинга	Параметар који се осматра	Мјесто вршења мониторинга	Начин вршења мониторинга	Вријеме вршења мониторинга	Разлог због чега ће се вршити мониторинг одређеног параметра
Геодетска мјерења у току експлоатације	Обухватају хоризонтална, радијална, тангенцијална и вертикална помјерања на тијелу бране најмање једном мјесечно у циљу оцијене стабилности бране (геодетска мјерна опрема)	Брана	Особље ХЕ (техничка служба осматрања (Оскултације))	Мјесечни извјештај о помјерању на тијелу бране, са оцјеном стабилности бране	Оцјена стабилности тијела бране Пројекат узбуњивања
Механичко телеметријска мјерења у току експлоатације	Мјерења подразумјевају мјерења рада дилатационих спојница између блокова, релативно хоризонтално помјерање дијелова	Тијело бране, дилатационе спојнице, темељна спојница	Особље ХЕ (техничка служба осматрања (Оскултације))	Сталан (континуиран)	Оцјена стабилности тијела бране Пројекат узбуњивања

	конструкције, ротацију дијелова конструкције, напоне у темељној спојници и напоне у тијелу бране једном мјесечно у циљу оцјене стабилности бране (клатно у преливном дијелу у централном стубу, клинометри за мјерење ротације, деформатори)				
Хидро геолошка мјерења у току експлоатације	Подразумјевају мјерења нивоа подземних вода на пијезометрима, протицаји на преливима, мјерења процједних вода испод тијела бране у кориту ријеке, мјерења нивоа подземне воде у боковима те дуж акумулације са обе обале.	Подручје бране акумулације	Особље ХЕ (техничка служба осматрања (Оскултације)	Једном мјесечно у циљу оцјене утицаја акумулације на подземне воде као и за утврђивања губитака воде из акумулације.	Оцјена стабилности тијела бране. Мјерење губитка вода из акумулације Пројекат узбуњивања
Хидро метереолошка мјерења у току експлоатације	Мјерење водостаја (протицаја), температуре воде, температуре ваздуха на лицу бране, влажности, мјерење падавина, мјерење суспендованог наноса	Узводно од акумулације на старом профилу „Улог“ код моста где се наставља низ хидролошких осматрања Плувиографска станица у централном дијелу слива Уређени мјерни профил низводно од преградног мјesta и низвод. од машинске	Особље ХЕ (техничка служба осматрања (Оскултације) и Услуга акредитоване организације (РХМЗ)	Сви параметри се мјере дневно сем мјерења суспендованог наноса који се мјери једном годишње	утицај успора на стање бране -контрола испуштања прописања биолошког минимума -утицај на климатске промјене у околини

					одређеног параметра
Параметри квалитета воде и проток	-Параметри квалитета воде (рН – вриједност; температура, °C; амонијачни азот, g/m ³ ; нитритни азот, g/m ³ ; нитратни азот, g/m ³ ; фосфор, g/m ³ ; талог након 0,5 h ml/l; укупне суспендоване материје, g/m ³ ; ВРК ₅ при 20°C, g O ₂ /m ³ ; НРК дихроматни, g O ₂ /m ³ ; РАН, mg/m ³ ; PCBs, mg/m ³ ; фенолни индекс, mg/m ³ ; минерална уља, mg/m ³ ; детерџенти, mg/m ³ ; гвожђе, mg/m ³ ; манган, mg/m ³ ; олово, mg/m ³ ; кадмијум, mg/m ³ ; арсен, mg/m ³ ; укупно хром, mg/m ³ ; сулфати, g/m ³ ; хлориди, g/m ³ ; флуориди, g/m ³), уз обавезно укључену мутноту и температуру воде; -Проток воде (на мјерним профилима)	Аутоматска опрема за мјерење квалитета воде и за мјерење протока и нивоа.	У фази рада хидроелектране четири пута у току године ради утврђивања физичко хемијских параметара.	Одређивање укупног квалитета вода ријеке Неретве након изградње	

5.3. Инвеститор је дужан мониторинг вршити путем овлашћене институције, а извештаје о извршеним мјерењима доставити надлежном еколошком инспектору.

5.4. Инвеститор је дужан без одлагања пријавити сваку случајну или непредвиђену незгоду или акцидент који значајно утиче на животну средину.

5.5. Одговорно лице постројења дужно је поступати по члану 8. Правилника о методологији и начину вођења регистра постројења и загађивача (Сл. гласник РС, број 92/07) и о томе извештавати Министарство.

6. Саставни дио овог рјешења чине «Докази уз захтјев за издавање еколошке дозволе» израђени од овлашћене институције «ПРОЈЕКТ» д.о.о. Бања Лука.

7. Накнада за издавање еколошке дозволе обрачуната је и уплаћена у износу од 150,00 КМ.

8. Министарство врши сваких пет година ревизију издате еколошке дозволе и обнавља дозволу мијењајући, по потреби, услове из дозволе.

О бразло жење

„EFT - ХЕ УЛОГ“ д.о.о., Калиновик, доставио је Министарству за просторно уређење, грађевинарство и екологију захтјев, дана 27.05.2011. године, за постројење ХЕ „УЛОГ“, на ријеци Неретви, општина Калиновик, процењене снаге 35 MW.

У складу с одредбом члана 80. Закона о заштити животне средине, уз захтјев су приложени Докази који су, према истој одредби, израђени од «ПРОЈЕКТ» д.о.о. Бања Лука, институције овлашћене од овог Министарства, за обављање послова из области заштите животне средине.

Докази поднијети уз захтјев садрже елементе које прописује члан 80. став 1. Закона о заштити животне средине.

Захтјев за еколошку дозволу поднијет је за деривациону хидроелектрану са основним објектима: брана и акумулација Недавић, деривација и машинска зграда, проточног типа са просјечном годишњом производњом од 86 GWh.

За изградњу енергетског комплекса ХЕ „Улог“ највећа потрошња ће бити бетона као основног грађевинског конструктивног материјала и насыпног материјала потребног за формирање обала акумулације.

У захтјеву се наводи да су могући извори емисија/утицаја из постројења сљедећи:
Привремени утицаји

Промјена у кориштењу простора на коме се налази локација МХЕ,
Грађевинске активности које захтевају повећан саобраћај на приступним путевима усљед довоза грађевинског материјала,

Заузимање простора привременим депонијама, складиштима, градилиштем и градилишним путевима,
Замућеност воде, због ископ у кориту и боковима ријеке,
Загађеност воде због спирања разних материјала који се користе за вријеме изградње објекта,
Повећање загађености ваздуха због рада грађевинске механизације,
Транспорт опреме.

Трајни утицаји

Испуштање отпадних и штетних у акумулацију и испуштање плутајућег наноса на брани,
Неисправност уређаја за третман отпадних вода

Деградација земљишта (клизишта, одрони, ерозија),

Поремећај миграције риба,

Утицаји у акцијенту

Хаварије возила са нафтним дериватима и другим опасним материјама на комуникацијама у близини система,

Пробој и процуривање уља за хлађење из трансформатора на објектима МХЕ,

Откази на уставама преливног дијела брана,

Оштећења бетонских дијелова конструкција брана,

Оштећења насухих дијелова брана и заштитних дијелова брана и заштитних насипа током евакуације великих вода,

Формирање ерозионих лијевкова у ријечном кориту

Опште мјере превенције настанка емисија, минимизирање сировина и енергије, те коначни третман загађења и упоређивање са најбољим расположивим техникама (BAT – Best Available Techniques) којих се Инвеститор мора придржавати:

- Мјере за заштиту од буке према најбољим расположивим техникама су постављање извора буке на страну где неће угрожавати радну и животну средину;
- Према најбољим расположивим техникама системи пречишћавања отпадне воде морају обезбиједити ниво ефлуента који се смије испустити у реципијент /сепаратор масти и уља, таложење/.

У Доказима се наводи да је стање животне средине, у смислу доминантних утицаја на овом простору, добро јер у бликој околини предметног захвата не постоје значајније изражени утицаји на животну средину.

Уз доказе прописане чланом 80. став 1. Закона о заштити животне средине приложено је Рјешење овог Министарства о одобравању Студије утицаја на животну средину, број 15-96-194/10 од 07.04.2011. године.

Надаље, у складу с одредбом члана 80. Закона о заштити животне средине у дневном листу «Глас Српске», дана 06.06.2011. године објављено је обавјештење о поднесеном захтјеву за издавање еколошке дозволе, а документација је достављена општини Калиновик, дана 03.06.2011. године, ради увида заинтересоване јавности.

У Законом одређеном року нису достављене примједбе заинтересоване јавности, нити је општина Калиновик имала примједби на овај пројекат, према мишљењу достављеном 11.07.2011. године бр.Уп/1-04-360-1/11.

Накнада у износу од 150,00 КМ наплаћена је у складу са Правилником о комисијама за полагање стручних испита и издавање овлашћења за израду просторно – планске документације, техничке документације и грађење објекта физичким лицима, предузетима и другим правним лицима и комисијама за област заштите животне средине.

Цијенећи да су докази израђени у складу са одредбама члана 80. Закона о заштити животне средине, као и чињеницу да у законском року није било примједби јавности, Министарство је на основу члана 81. Закона о заштити животне средине одлучило као у диспозитиву рјешења.

Ово рјешење је коначно у управном поступку, те против њега није допуштена жалба, али се може покренути управни спор подношењем тужбе Окружном суду у Бајој Луци у року од 30 дана од пријема овог рјешења. Тужба се предаје у два истоветна примјерка таксирана са 200 КМ судске таксе непосредно Суду или му се препоручено шаље поштом.

Уз тужбу се прилаже ово рјешење у оригиналу или препису.

Достављено: 1. Наслову
2. Одјељењу за просторно ... Калиновик
3. Републичком еколошком инспектору
4. Евиденцији
5. а/а

У ЗАВІДОВОДОМОВОМ ПОНЯТІ ПОСТАРЯЄТЬСЯ ПІДВІДОВОМ ПОНЯТІ
ЗАВІДОВОДОМ ПОДВІДОВОМ ПОНЯТІ ПОСТАРЯЄТЬСЯ ПІДВІДОВОМ ПОНЯТІ

з місцем, де він був віднайдений МН-00621 по уточнені в справі.

Справа відкрита з метою встановлення обставин щодо зміни місця
зарахування та встановлення особи, яка використовує підігнані до зміни місця

зміни місця, а також її зв'язків з місцем зникнення та зміни місця
зарахування. Відкрито відповідно до ст. 18 Кодекса про кримінальну
відповідальність.

Ось доказуєте, що віднайдений відповідно до зміни місця зникнення
зміни місця, який віднайдено відповідно до зміни місця зникнення, відповідає
з описом, який відповідає опису зміни місця зникнення, яку віднайдено відповідно
до зміни місця зникнення.

